

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL E. N. ĮMONĖS SKUNDO**

2023 m. rugsėjo d. Nr. S- (7-2023/141)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narės, pavaduojančios Komisijos pirmininką Rasos Stravinskaitės, narių Jurgitos Narkevičiūtės, Andriaus Veniaus ir Vilmos Vildžiūnaitės (pranešėja), išnagrinėjo E. N. įmonės (toliau – Pareiškėjas arba Įmonė) 2023-08-08 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2023-07-21 sprendimo Nr. 331-1255946 (toliau – Sprendimas). Komisijos posėdyje 2023-09-05 dalyvavo Pareiškėjo atstovas E. N. bei Inspekcijos atstovė J. T. nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos Sprendimu ir nurodo, kad mokesčių administratorius nepateikė argumentų, kodėl jo įmonei atsisakyta grąžinti 195,13 Eur permoką. Nurodo, kad 2019-03-08 buvo priimtas sprendimas nutraukti vykdomąją bylą Nr. 01-08/2402, todėl, jo manymu, pinigai turėjo būti grąžinti. Pareiškėjas prašo panaikinti Inspekcijos Sprendimą ir perduoti prašymą Inspekcijai nagrinėti iš naujo.

Inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 87 ir 111 straipsniais, mokesčių įstatymais, Mokesčio ir baudos už administracinį nusižengimą permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo) taisyklėmis, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. 1A-186 „Dėl mokesčio ir baudos už administracinį nusižengimą permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo)“ (toliau – Taisyklės), ir išnagrinėjusi E. N. įmonės 2023-06-26 Prašymą grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16-40)GES-516649, nusprendė negrąžinti 195,13 Eur.

Inspekcija Sprendime nurodė, kad permoka (skirtumu) įskaitytos nepriemokos, kurias privaloma įskaityti pagal MAĮ 87 straipsnio 1 dalyje bei Taisyklių 8.1.1 papunktyje nustatytą tvarką.

Papildomai Inspekcija nurodė, kad antstolės E. I. išieškotos sumos (2018-05-31 – 120,23 Eur ir 2018-08-30 – 74,90 Eur) yra pagal Inspekcijos 2001-11-12 sprendimą Nr. 01-08/2402.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Skundžiamas Sprendimas naikinamas ir Pareiškėjo prašymas grąžinti 195,13 Eur permoką perduodamas Inspekcijai nagrinėti iš naujo.

Mokestinis ginčas tarp šalių vyksta dėl skundžiamo sprendimo negrąžinti Pareiškėjui 195,13 Eur permokos (skirtumo) teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos Sprendimu dėl to, kad jis nėra pagrįstas argumentais. Pareiškėjas taip pat nurodo, kad jis nebuvo supažindintas, koku pagrindu buvo išieškota suma į Inspekcijos sąskaitą. 2019-03-08 buvo

priimtas antstolio sprendimas nutraukti vykdomąją bylą Nr. 01-08/2402, todėl pinigai turėjo būti gražinti.

Komisijos posėdžio metu Pareiškėjo atstovas paaiškino, kad jis kaip Įmonės savininkas ir vadovas pateikė prašymą dėl permokos gražinimo, atstovaudamas savo įmonei, tačiau piniginės lėšos, kurios tapo permoka, buvo išieškotos iš jo kaip savininko pensijos. Įmonės atstovas taip pat paaiškino, kad jis pateikė prašymą dėl permokos gražinimo, kai Inspekcijos sistemoje pamatė Įmonės permoką.

Inspekcija Sprendime nurodo, kad permoka (skirtumu) įskaitytos nepriemokos, kurias privaloma įskaityti pagal MAĮ 87 straipsnio 1 dalyje bei Taisyklių 8.1.1 papunktyje nustatytą tvarką.

Pasisakydama dėl Pareiškėjo argumentų dėl Sprendimo argumentavimo trūkumo Komisija pažymi, kad mokestinių ginčų nagrinėjimo praktikoje ne kartą yra akcentuota, jog mokesčių administratoriaus įformintiems sprendimams yra keliami ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAI) nustatyti reikalavimai. Šiuo atveju Inspekcijos Sprendimas turi atitikti VAI 10 straipsnyje įtvirtintiems viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo turiniui keliamiems reikalavimams: administraciniame sprendime turi būti nurodytas sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 dalies 5 punktas), administracinio sprendimo motyvai (5 dalies 6 punktas), taip pat ir šio įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintiems viešojo administravimo principams: įstatymų viršenybės, išsamumo, objektyvumo. Remiantis LVAT praktika, suformuota aiškinant iki 2021-06-30 galiojusios redakcijos VAI 8 straipsnio (šio straipsnio nuostatos papildytos bei perkeltos į šiuo metu galiojančios VAI redakcijos 10 straipsnį) nuostatas, individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis. Akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2010-08-24 sprendimas adm. byloje Nr. A-756-450/2010, 2010-11-05 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-15/2010, 2017-04-04 nutartis adm. byloje Nr. eA-425-556/2017 ir kt.). Taip pat viešojo administravimo subjektas privalo vadovautis objektyvumo principu, kuris reiškia, kad sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs, t. y. viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti tikrąsias faktines aplinkybes, kurios nustatomos, išsiaiškinus visas aplinkybes, turinčias reikšmės priimant sprendimą ir kritiškai, nešališkai vertinant įrodymus. Šis reglamentavimas suponuoja ir tai, kad mokesčių administratorius turi konkrečiais, aiškiais ir neginčijamais įrodymais paremti savo sprendimus ir neturi būti jokių abejonių dėl sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo.

Komisija, analizuodama Sprendimo argumentus, pastebi, kad Inspekcijos Sprendime nurodytas permokos negražinimo pagrindas (MAĮ 87 straipsnio 1 dalis) sietinas su permokų įskaitymu, tačiau Sprendime nėra nurodyta jokių objektyvių duomenų, kurie atskleistų konkrečių nepriemokų pagal mokesčius buvimo ir jų padengimo faktą. Inspekcijos atstovė Komisijos posėdyje išdėstė, kad negali pateikti konkretaus mokesčių administratoriaus sprendimo, pagal kurį antstolė vykdė išieškojimą, nes praėjo daugiau kaip 20 metų nuo sprendimo, be to, pagal teisės aktus pasibaigė dokumentų saugojimo terminai.

Komisija, išnagrinėjusi Sprendimo turinį, vertina, kad toks Inspekcijos Sprendimas neatitinka VAI reikalavimų, kadangi jis nėra išsamus bei pagrįstas objektyviais duomenimis ar faktinėmis aplinkybėmis, pagrindžiančiomis Inspekcijos išvadą negražinti permokos.

Neatsižvelgiant į aptartus Sprendimo trūkumus, nagrinėjamame ginče esminę reikšmę turi aplinkybė, kad Komisijos posėdžio metu Inspekcijos atstovė nurodė kitą nei Sprendime nurodytą permokos negražinimo pagrindą – permokos negražinimo senaties termino

pasibaigimą. Inspekcijos atstovė paaiškino, kad permoka buvo nurašyta 2023 metų liepos 21 dieną.

Atsižvelgiant į tai, kad Inspekcijos atstovės Komisijos posėdyje buvo išdėstyta kitokia nei Sprendime permokos negražinimo priežastis, skundžiamas Sprendimas negali būti pripažintas pagrįstu ir teisėtu. Tačiau Komisija pati negali spręsti dėl permokos nurašymo pagrįstumo, kai Sprendime nurodytas kitas negražinimo pagrindas, t. y. Inspekcijos iš viso nebuvo vertintas permokos senaties termino klausimas ir senaties termino taikymą lemiantys veiksniai, susiję su permokos rūšimi ar galimybe pratęsti senaties gražinimo terminą. Todėl Inspekcija turi iš naujo priimti sprendimą, pagrįsdama jį su permokos tvarkymu susijusiomis tikrovę atitinkančiomis faktinėmis aplinkybėmis ir laikantis aptartų sprendimo turiniui keliamų reikalavimų. Įforminus naują sprendimą, Pareiškėjas įgis teisę dar kartą skųsti šį sprendimą Komisijai.

Komisija primena, kad permokėtų sumų gražinimo senaties terminai pagal atskiras mokesčių ar kitos rūšies permokėtų sumų pobūdį skiriasi arba iš viso nėra taikomi. Mokesčių permokų gražinimo tvarka yra numatyta MAĮ 87 straipsnyje. Pagal šio straipsnio 13 dalį mokesčių permoka gražinama, jeigu ji susidarė ne anksčiau kaip per atitinkamą šio Įstatymo 68 straipsnyje nurodytą mokesčių apskaičiavimo ar perskaičiavimo terminą, – skaičiuojama atgal nuo mokesčių mokėtojo prašymo pateikimo dienos (grąžinama už einamuosius ir trejus metus arba šiame straipsnyje numatytais atvejais už penkerius arba dešimt metų).

Komisija pastebi, jog ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) formuojamoje praktikoje (LVAT 2008-02-14 nutartis adm. byloje Nr. A-438-163/2008, 2009-05-04 nutartis adm. byloje Nr. A-438-563/2009, 2011-11-14 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-2765/2011) laikomasi nuoseklios pozicijos dėl to, kad pagrindas mokestinį ginčą gražinti mokesčių administratoriui vertinti pakartotinai (pakartotinai nagrinėti skundą, prašymą ar atlikti pakartotinį patikrinimą) yra tais atvejais, kai būtina naujai atlikti tam tikrus mokesčių administratoriaus kompetencijai priskirtus objektyvius veiksmus, susijusius su teisiškai reikšmingų aplinkybių, kurios trukdo priimti teisėtą ir pagrįstą sprendimą dėl kilusio mokestinio ginčo, pašalinimu (pvz., iš naujo pakartoti tam tikras administracines procedūras, surinkti papildomų įrodymų, iširti nenagrinėtas faktines aplinkybes, įrodymus ir pan.); taip pat siekiant išvengti skirtingo faktinių aplinkybių interpretavimo, dėl ko mokesčių administratorius neturėtų teisės dėl šių aplinkybių inicijuoti teisminį ginčą, remiantis MAĮ 159 straipsnio 2 dalimi.

Apibendrindama tai, kas išdėstyta, Komisija paveda Inspekcijai iš naujo išnagrinėti Pareiškėjo 2023-06-26 prašymą, atsižvelgiant į šiame Komisijos sprendime pateiktus Komisijos pastebėjimus.

Pasisakydama dėl Inspekcijos atstovės teiginio, kad lėšos 2018 metais į biudžetą buvo išieškotos pagal antstolio vykdomąjį dokumentą, todėl Pareiškėjas turėjo ginčyti antstolio veiksmus, Komisija pažymi, jog antstolio veiksmų neapskundimas nėra kliūtis nagrinėti Pareiškėjo inicijuotą mokestinį ginčą iš esmės. Permokos atsiradimą lėmę antstolio veiksmai nepatenka į šio mokestinio ginčo nagrinėjimo ribas. Permokos negražinimo pagrįstumui įvertinti nagrinėjamame ginče yra svarbus pačios permokos buvimo faktas ir veiksmų, kurie buvo atliekami su permoka, atitikimo teisės aktams vertinimas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Inspekcijos 2023-07-21 sprendimą Nr. 331-1255946 ir Pareiškėjo 2023-06-26 prašymą gražinti permoką perduoti Inspekcijai nagrinėti iš naujo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Lietuvos Respublikos

mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskūsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos narė, pavaduojanti Komisijos pirmininką Rasa Stravinskaitė

Komisijos narė Jurgita Narkevičiūtė

Komisijos narys Andrius Venius

Komisijos narė Vilma Vildžiūnaitė